

راجع با استخدام یک نفر مهندس امریکائی برای طرق و شوارع که مدتی قبل تقدیم مجلس شده است و راپورت آنهم از کمیسیون های مربوطه صادر شده است بنده میخواستم استدعا کنم که چون مطلب مهم است و خیلی هم فوری است و تا وقتی که استخدام شود و مهندس مزبور بیاید فصل راهسازی هم شروع خواهد شد تصویب بفرمائید جزو دستور جلسه آتی شود

لایحه دیگر راجع با استخدام یک نفر متخصص است برای جنگل ها که راپورت آن هم در کمیسیون بودجه از نقطه نظر حقوق در کمیسیون خارجه از نقطه نظر ملیت تصویب شود ولی گویا مختصراشکالی در کمیسیون فوائد عامه پیدا کرده آن هم امروز عصر کمیسیون فوائد عامه معتقد می شود و آن اشکال هم مرتفع خواهد شد اگر آن راپورت هم حاضر شد استدعا میکنم آنرا هم جزو دستور بگذارند که تکلیف این دو مسئله معلوم شود

یک لایحه دیگر هم راجع بر راهسازی داده شده است و اگر چه راپورت آن هنوز نرسیده است ولی میخواستم استدعا کنم که اعضاء کمیسیون قوانین مالی در رسیدگی بآن تسریع بفرمایند

رئیس - نسبت باین لواجه که اظهار شد فقط لایحه راجع بمهندس طرق و شوارع خبرش حاضر است و امروز عصر توزیع خواهد شد و برای سه شنبه ممکن است جزو دستور شود خبر کمیسیون فوائد عامه راجع به راه بندر جز هم جزو دستور است وزیر فوائد عامه - اگر تصویب بفرمائید بدو این لایحه راجع بمهندس جزو دستور باشد بعد راه بندر جز رئیس - عده کافی نیست بعد رأی می گیریم

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا منشی - شهاب

منشی - دکتر احتشام طباطبائی

جلسه یکصد و هشتاد و سوم
مجلس سه ساعت قبل از ظهر بر ریاست آقای حسین خان پیرنیا تشکیل گردید
صورت مجلس یکشنبه بیست و چهارم خرداد را آقای آقامیرزا شهاب قرائت نمودند

رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - آقای مساوات راجعه فائین بدون اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان مریض هستند بنده خواستم بمقام ریاست تذکر بدهم که اشخاصی که مریض هستند دیگر محتاج با اجازه نیستند

خود مرض عذراست و اغلب آقایان هم می دانند آقای مساوات مریضند.
رئیس - تا اطلاع ندهند که معلوم نمیشود مریض هستند آقای آقا شیخ جلال (اجازه)

آقا شیخ جلال - بنده در جلسه قبل یکساعت اجازه خواسته بودم گویا کمیسیون تقاضای بنده را قبول کرده است و این اجازه دیر آمدگان بی اجازه نوشته بودند.
رئیس - باید از کمیسیون استعلام شود.
آقای اتحاد

(اجازه)
اتحاد - بنده هم راجع به آقای مساوات میخواستم عرض کنم که آقای آقا سید یعقوب فرمودند
رئیس - صورت مجلس دیگر ایرادی ندارد؟

بعضی از نمایندگان - خیر
رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع به استخدام یک نفر مهندس برای طرق و شوارع مطرح است.
بالفعل مذاکرات راجع بکلیات است آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - یک مسئله را اول به آقایان تذکر میدهم که عرایضی که بنده عرض می کنم از روی حاجت عرض می کنم.
در نظر مبارک آقایان هست که در پنج سال قبل از این مذاکره شد که طهران در محاصره آب است و می گفتند پل راه قم را آب برده است.

و همینطور در اطراف وقتی که ما نگاه کردیم دیدیم طهران در محاصره آب است دو سال پیش در خدمت آقای مدرس ما رفتیم بمصومه قم همان پل به همان حال خراب باقی است

یعنی از همان وقتی که اینج این راه را ساخته و بعدست ماداده است توجهی نشده است این مسئله را خواستم در نظر باشد و توجهی داشته باشند تا عرایض را از روی حاجت خدمتتان عرض کنم

این مهندس را میخواهند سه ساله برای طرق و شوارع کنتراک کنند
از قرار سالی ده هزار تومان
سه سالش میشود سی هزار تومان دو هزار تومان هم وقت آمدن و دو هزار تومان وقت بر کشتن باو میدهند این میشود سی و چهار هزار تومان

مطابق آن کنتراک امریکائی ها هم که گذشت صد بیست هم برای مخارج خانه و غیره باید بدهند اینهم سالی دو هزار تومان
تقریباً چهل هزار تومان غیر از دارا -
الترجمه و البته وقتی یک چنین اداره تاسیس

شددارالترجمه هم خواهد داشت و بنده خرج قلیش را میگیرم تقریباً ماهی دو بیست سیصد تومان.
سید تومانهم نمیگویم همان دو بیست تومان تقریباً ماینجاه هزار تومان در این سه سال برای این مهندس خرج میکنیم.

بنده ازدولت و از مقام وزارت التماس میکنم که از خرج کردن این پنجاه هزار تومان صرف نظر کنند و پنجاه هزار آنرا بدهند برای تعمیر این راه قم و این پل راه قم را بسازند
وسائش هم بخوبی فراهم است آجرو آهک و همه چیزش هم هست هر کس رد میشود آنجا نوشته است با احتیاط رد شوید و هر کس میخواهد رد شود باید جلو اسبش را بگیرد و با کمال احتیاط عبور کند.

حالا بنده کار ندارم که چطور درست شود همینقدر بنده عرض میکنم که یک قدری از این پول را بدهند و این راه را بسازند
بلی اگر دولت در مقام احداث خط راه آهن باشد و نخواهد برای آن مهندس بیارد آن یک مقدمات و ترتیباتی دارد.

چنانچه آقای رئیس الوزراء فرمودند که من لایحه راه آهن را خواهم آورد
اگر استخدام این مهندس بعد از آوردن لایحه خط آهن بود بنده هم خیلی خوشوقت میشوم که این هم جزء آن است ولی این را حالا بگوئیم که میخواهد در زیر کوه البرز تونل بزند !! یا آبهایی که آن طرف هست و طهران تشنه است میخواهند آن آبها را بطهران بیاورند
یقیناً قسم میخورم بعضرت عباس که اینهم نیست

اینهم گذشت یک راه های دیگری ما داریم یکی از فزوین به همدان از همدان بکرمانشاه از کرمانشاه بخانقین یکی هم راه جنوب است یکی هم راه آذربایجان بنده از آقای وزیر سؤال میکنم و گمان میکنم تصدیق هم بفرمایند که برای این راهها ما مهندس داریم.

میرزا حسینخان شقاف که یک شخص درستکار دانائی است و خیلی هم از آقای وزیر فوائد عامه متشکریم که ایشان را از خراسان خواستند
او هست مهندسین دیگر هم بقدر این راهها بلکه بیشتر هم داریم

در صورتیکه ما آنقدر مهندسین برای راه داریم و خیال تونل زدن هم نداریم راه آهن هم در بین نیست آنوقت این پل راه قم را نسازیم و بیاییم این شخص را استخدام کنیم بنده این را کار غیر لازمی می دانم.

بلی اگر مسئله راه آهن در بین بود استخدام مهندس هم خیلی لازم بود ولی امروز بنا احتیاجات زیادی که ما داریم.

مثلاً موضوع صعبه و خشکانیدن چمن کمار آباد که یک بالای سختی شده است برای اهالی شهر بار در کمیسیون هم بنده فریاد زدم

در سال چهار پنج هزار بلکه شش هزار نفر نفوس ز کیه مملکت از این مالاریای بی پیر تلف میشوند
کمیسیون هم مراجعه کرده است به وزارت مالیه و وقتی در وزارت مالیه حساب کرده اند بیست هزار تومان مخارج اینکار است خزانه داری هم درست میگوید میگوید من در حدود بودجه برای اینکار پول ندارم

آقایان خوب است با این اوضاع ساوجبلاغ و این اوضاع فزوین که بکلی رعیت از بین میروند این پنجاه هزار تومان را خرج آنجا ها بکنید

بلی وقتی که لایحه خط آهن بمجلس آمد آنوقت اینرا قبول میکنیم بنده از روی اصول حاجت این عرایض را کردم
وزیر فوائد عامه - آقای آقاسید یعقوب نماینده محترم یک قسمت از احتیاجات مملکت را بیان فرمودند اگر باعث تصدیع نمایندگان محترم نمیشد ممکن بود بنده هم معایب دیگری را شرح دهم ولی قضیه در اینجا است که با موجود بودن تمام این معایب با سالی ده هزار تومان حقوق این مهندس این احتیاجات تأمین نمی شود آقا فرمودند پل راه قم خراب است

آقا فرمودند دیگر لایحه خط آهن آهن تقدیم مجلس شده بود با این لایحه موافقت می فرمودند
فرمودند خشکانیدن چمن کمال آباد لازم است

بلی اینها صحیح است ولی ارتباطی با این لایحه ندارد

خشکانیدن چمن کمال آباد خیلی لازم است و در واقع مرکز مالاریا شده است و باید سالی یک میلیون تومان در مملکت صرف مبارزه با مالاریا بشود این یک اصلی است سر جای خودش محفوظ و البته باید مجلس شورای ملی یک عواند دیگری پیدا کند و صرف این صعبه مملکتی که یک حال تأسف آوری است بشود

اداره صعبه که صدوسی و شش هزار تومان بودجه اش باشد نمیشود اسمش را صعبه گذاشت

پل قم اگر ساخته نشده است نه پول بوده است و نه آدم که آنجا را بسازند و مادام که اوضاع باین منوال است نه پل ساخته میشود و همانطور که فرمودند سالهای سال بالای پل نوشته میشود با احتیاط از پل عبور کنید

پس برای اینکه پلها ساخته شود چه باید کرد؟
باید متخصص آورده است همانطور که آقای آقاسید یعقوب فرمودند بنده خودم آقای آقا میرزا حسنخان شقافی را که جوان امین و مطلع و بصیری است از خراسان خواستم و از زحمات او هم کاملاً راضی هستم ولی باینکه کل بهار نمیشود و اگر بنده میدانستم بودجه مملکت اجازه میدهند باین یک نفر اکتفا نمیکردم بلکه از مجلس شورای ملی تقاضا میکردم که برای اصلاح طرق و شوارع اجازه بدهد چندین متخصص استخدام شود

برای اصلاح راهها هم پول و هم متخصص لازم است و تا وقتی که چندین کروم تومان برای اصلاح طرق و شوارع تخصیص داده نشود راههای ما همینطور خراب است آقا فقط پل راه قمر را فرمودند

بنده تمام راههای ایران را عرض میکنم مارا نداریم مگر راهی که از اینجا بقم و از قم باصفهان میرود راه است؟

مگر راهی که از اصفهان بشیراز میرود راه است خیر در هیچ نقطه از نقاط مملکت راه نداریم

بلی اگر لایحه دولت برای کشف منابع جدید تقدیم کرده است که آن منابع بمصرف ساختن راهها برسد بتصویب مجلس شورای ملی رسید و باز هم راهها به همین حال باقی بود دولت میتواند مورد اعتراض واقع شود ولی مادام که از طرف مجلس شورای ملی اعتبار مخصوصی تصویب نشده است چطور میشود توقع داشت که حقیقه یک اصلاحات مؤثری در راهها بشود

بعلاوه این یک خرج تازه نیست

یک نفر که سابقاً رئیس اداره طرق و شوارع بود و تقریباً همین حقوق را هم میگرفته است موعده کنترانش تمام شده و رفته است و حالا با هزار و یک دلیل که بنده یکی از دلایلیش را عرض می کنم ما محتاجیم که یک نفر متخصص امریکائی بیاوریم

وامکلف هستیم برای مؤسسات خودمان سرمایه های خارجی را جلب کنیم و ناچاریم متخصصینی که برای مؤسسات خودمان استخدام می کنیم از مملکت بیایند که در نظر داریم سرمایه از آن مملکت جلب کنیم

همین دلیل کافی خواهد بود که ما سالی ده بیست هزار تومان برای این کار خرج کنیم

از اینجهت ما پیشنهاد کردیم که یک نفر متخصص و مهندس امریکائی برای اصلاح طرق و شوارع کنتراک کنیم و البته تصدیق خواهد فرمود که در ضمن این لایحه مورد ندارد تمام ما بیاییم که در مملکت موجود است

اینجا بشماریم

رئیس - آقای آقامیرزا شهاب (اجازه)

آقامیرزا شهاب - بنده با اصل استخدام یک نفر مستخدم امریکائی مخالف نیستم

بکه اغلب فرمایشاتی را هم که آقای آقاسید یعقوب فرمودند رفع آنها با بودن یک نفر مهندس می دانم

همان پلی که فرمودند خراب است و با و بالایش نوشته است با احتیاط حرکت کنید البته اگر متخصص علاقه مند پیدا شود بهر وسیله باشد در صد آن پل بر خواهد آمد

پس از این جهت بنده مخالف نیستم

بنده مخالفتم از یک جهتی است که در کمیسیون بودجه هم عرض کردم و مورد توجه واقع نشد و آن اینست که اینجانب نوشته است برای ریاست اداره طرق و شوارع ماهه جا اقرار کنیم بیالیاقتی خودمان و هر کس را می آوریم بر خودمان رئیس قرار دهیم با این مخالفم

یک نفر مهندس استخدام میکنیم اگر دولت صلاح دانست آورا بر ریاست اداره طرق و شوارع منسوب می کنید و اگر خواست فقط از او استفاده تخصیص میکنید

اینکه اینجا در قانون نوشته شود برای ریاست اداره طرق و شوارع فردا اگر یک کاری راجع با امور طرق و شوارع که کار فنی باشد باور جوع شود می گوید من رئیس هستم و باید فقط در مقام ریاست باقی باشم

بنده با این لفظ برای ریاست اداره طرق و شوارع مخالفم و پیشنهاد میکنم لفظ ریاست حذف شود و نوشته شود برای اداره طرق و شوارع

رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه)

شریعت زاده - اگر چه بنده موافق اصول سیاستی که بآن معتقدم عقیده مندم که در مملکت باید اصلاحات بطوع و قی بعمل بیاید که نتیجه منظور از آن حاصل شود

باین معنی که من معتقدم اساساً و وقتی در سابه تأسیس مدارس فنی بقدر لزوم متخصص فنی برای رفع احتیاجات مملکت تهیه نشود استخدام اشخاص خارجی فقط منشأ یک تغییر است و همین تغییرت ظاهری که یک وسیله ای است برای اجرای اصلاحات عمیق

زیرا متخصصین خارجی با اختیاراتی که دارند وسیله نایل ما با اصلاحات عمیق خواهند بود
بنابر این و نظر باینکه اطلاع صحیحی بلزوم استخدام یک نفر مهندس متخصص

برای اداره طرق و شوارع دارم معتقدم که باید با این لایحه موافقت کرد و موافقت ما باین لایحه برای ما منشأ خوبی است و اگر آقایان متوجه باشند

بنده نمیخواهم تصریحاً عرض کنم جریانات یک طوری است که در رأس هر یک از ادارات که مستخدمین خارجی صالح خوب مشغول کار باشند ما بتجربه دیده ایم که نتایج خوب بدست می آید آزان جمله بودن دکتر میلیسیو در رأس مالیه ایران در صورتی که این شخص سابقاً بود با همین عایدات فعلی وضع مالی ما بد بود بنابراین این عقیده دارم که بایستی این شخص استخدام شود و وجود یک نفر متخصص در رأس اداره طرق خیلی ضرورت دارد برای اینکه از فکر آنها مخصوصاً امریکائیها که در این مسائل خیلی عملی هستند و از تجارت و عملیات آنها مملکت بخوبی می تواند استفاده کند و خود این وسیله ای است که ما می توانیم از اشخاص لایق ایرانی که بواسطه اشکالاتی نمیتوان اثبات لیاقت کنند از وجود آنها استفاده کنیم

همین آقای میرزا حسنخان شقافی که یک شخص لایقی است

اگر یک نفر متخصص اروپائی یا امریکائی مقتدری باو اختیارات بدهد که کار کند خیلی بهتر از آن میتواند انجام وظیفه نماید

بنده این مسائل را که یک حقایق است با کمال وضوح عرض کردم و این نکته اساسی را که قبلاً عرض کردم باز هم تکرار میکنم که با اعتقاد باینکه سیاست عمیقی که در مملکت اجرای اصلاحات را بطور عمیق تأمین کند باید بیشتر اظهار علاقمندی به تصویب این لایحه بکنیم و در موقع هم برای تأسیس مدارس فنی جدیدی بکنیم که بعد از این شاگردان ایرانی قائم مقام مستشاران و متخصصین خارجی واقع شوند و برای این کار باید اقدامات دستنی کافی بنمائیم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

بعضی گفتند کافی نیست
رئیس - رأی می گیریم بکفایت مذاکرات آقایان موافقین قیام فرمایند معدودی برخاستند

رئیس - معلوم میشود کافی نیست آقایان کازرومی (اجازه)

کازرومی - ما محتاج بشوسه کردن و نگاهداری راههای شوسه هستیم ولی این معنی این نیست که یک نفر امریکائی بیاوریم سالی دوازده هزار تومان باو بدهیم

ما محتاج هستیم یک نفر مهندس برای اداره کردن راه داشته باشیم ولی باز هم معنی این نیست که یک نفری را بیاوریم که سالی دوازده هزار تومان باو بدهیم این مانعاً الجمع نیست

ما باید راههایمان را شوسه کنیم و باید طرق و شوارع ما سهل العبور باشد
اما باید با اشخاصی معامله کنیم که در حقیقت تا یک اندازه هم وزن ما باشند

مکرر در اینجا گفته شد که امریکائیها یک مردمان خیلی متمولی هستند و این پولها بنظر هیچ اهمیت ندارد و طوری نشان دادند که اگر ما بخواهیم یک نفر متخصص از امریکا بیاوریم باین حقوقها یعنی دوازده هزار تومان ممکن نیست

به همین دلیل بنده عرض میکنم که شما متخصص نمی آورند یک نفر را می آورید که معلوم نیست از این مهندسی که خودمان داریم بهتر باشد البته متخصص هست ولی در چه درجه تخصص؟ بنده رجوع می کنم بفرمایش آقای وزیر که مکرر فرمودند با سالی دوازده هزار تومان ممکن است یک نفر متخصص فوق العاده عالی از امریکا استخدام کرد

بنده عرض میکنم از سایر نقاط اروپا ممکن است آورد

بعلاوه ما نمیخواهیم یک عملیات تحت الارضی و فوق الارضی بکنیم

میخواهیم یک آدمی را بیاوریم که راههای ما را تعمیر کند و اینهم پول لازم دارد یعنی همین دوازده هزار تومانی را که باین آدم می خواهید بدهید لازم دارد

شما میخواهید این آدم را استخدام کنید و بیاورید و او را رئیس کل طرق و شوارع کنید

خوب فرضاً که شما محتاج بمتخصص خارجی باشید ولی باید مثل تجار ملاحظه صرفه را هم بکنید یعنی یک نفری را که میخواهید بیاورید باید نهایت صرفه جوئی را بعمل آورد و در این صورت مقتضی است از آلمان یا بلژیک یا سوئد و نروژ و یا از دولتهای دیگر ارزان تمام می شود استخدام کنید نه اینکه از یک ملتی متخصص بیاورید که این پولها در نظرشان قدر قیمتی نداشته باشد و بعقیده بنده همانطور که آقای شریعت زاده فرمودند ما باید نظریاتمان را در امور اقتصادات قدری عمیق تر قرار دهیم

ما میخواهیم بعدها یک لایحه راجع بر آه آن بگذرانیم ولی امروز یک کسی را میخواهیم که راه آن را اداره کند و بگوید مثلاً فلان راه چهار ذرع باید باشد یا دوازده ذرع

هشت ذرع باید باشد یا ده ذرع وقتی برای یک همچو کسی شما این مبلغ را قرار دهید بنده نمیدانم برای متخصص راه آن چقدر باید منظور کرد

صد و بیست هزار تومان !! بنده اصلاً نمی دانم این زحمت را چرا با آقایان امریکائی می دهیم؟ این زحمت را باید بکسی داد که هر چه باومی دهیم ممنون باشد بنده اطلاع دارم که یک کسی یک نفر

آلمانی را که متخصص در امر زراعت و فلاحت است با يك مبلغی استخدام کرده که حقیقه بنده شرم دارم عرض کنم و با اینحال آن شخص آلمانی بکسان خودش در آلمان اطلاع داده و در جریده آلمان تشکر کرده و نوشته که به من خیلی خوش می گذرد و اوضاع من خیلی خوب است .

شاهم باید يك همچو اشخاصی را برای اداره امور مملکتشان بیارید نه يك مردمان معمولی که بیایند و در آب و هوای کثیف اینجا مثل نقاط جنوب دچار زحمت بشوند .

مخبر - اگر چه آقای کازرونی خودشان عضو کمیسیون فواید عامه و بلکه مخیر آن کمیسیون بودند و اولین راپرتی هم که راجع به همین مستخدمین طبع و نوشته شده بامضای خود ایشان بوده و با اینحال بنده تصور نمی کردم اینجا اظهار مخالفت کنند و بنده تعجب میکنم که چرا در کمیسیون اظهار مخالفت نکردند ولی در هر حال عقیده آزاد است و همه آقایان می توانند مطابق نظر به خود اظهار عقیده بنمایند .

در اول اظهاراتشان فرمودند که ما محتاج شوشه کردن راه هستیم و باید طرق و شوارع صحیح داشته باشیم .

اما نباید ده یا دوازده هزار تومان پول بدهیم و متخصص برای اداره کردن این راهها بیآوریم در واقع ایشان تمیلق بامر معال فرمودند .

برای اینکه وقتی بنا باشد راهها سهل العبور و منظم بشود البته محتاجیم که یک نفر متخصص بیآوریم و همانطور هم که خودشان فرمودند با این مبلغ مانعی نمیتوانیم یک نفر متخصص عالی مقامی بیآوریم بلکه یک نفر متخصص متوسط یعنی نیچه متخصص می توانیم بیآوریم و با این مبلغی که در اینجا منظور شده بیش از این نمی شود توقع داشت .

فرمودند ما نمیخواهیم با این متخصص عملیات فوق الارضی و تحت الارضی بکنیم .

بنده هم عرض می کنم به چه وجه دولت همچو پیشنهادی نکرده که یک نفر متخصص بیورد که عملیات فوق الارضی بکند ما این متخصص را برای عملیات سطح الارضی میخواهیم .

برای تعمیر همین راههایی که خود حضرت عالی و سایر آقایان تصدیق دارید که خراب است و باید درست شود میخواهیم پس ما متخصص را برای این میخواهیم که راههای ما را درست کرده و بیستصدمین خودمانهم کمک و مساعدت کند تا بلکه انشاء الله راههای ما بزودی درست شود .

اما اینکه فرمودید چرا از سایر دول نیآوردند بنده تصور میکنم در این موضوع لازم نباشد توضیح مفصلی عرض کنم .

زیرا مطالعات و مذاکرات زیادی در این باب شده و بالاخره نظر بیک جهاتی دولت همچو صلاح و مقتضی دانسته است که این متخصص از مملکت امریکا باشد و ضمناً تصور نفرمائید که اگر بنده از سایر جاها استخدام کنیم يك تفاوت قیمت کلی خواهد داشت و از آنجا مفت میآید . خیر .

اگر هم يك تفاوتی باشد خیلی جزئی است . پس بهتر این است که امروزه این لایحه که برای تعمیر راهها در نظر گرفته شده است از مجلس بگذرد و کمتر اشکال تراشی در آن بشود .

اگر در موارد هم ضمناً يك اصلاحاتی در نظر آقایان میرسد خوب است پیش نهاد بفرمائید دولت و کمیسیون هم قبول خواهند کرد .

رئیس - آقای آقا میرزا ابدالله خان (اجازه)

آقا میرزا ابدالله خان - علت مخالفت بنده با این لایحه از برای این است که هر وقت هر تقاضای پولی از دولت می شده از قبیل اینکه چرا حقوق معلمین داده نمی شود .

یا چرا از مردن مردم از مرض مالاریا جلوگیری نمی شود .

جواب داده می شده است . پول نداریم .

مردم دارند میبرند و از طرف فواید عامه لایحه استخدام مهندس پیش نهاد می شود البته بنده هم موافقم که يك متخصص باید از خارجه بیاید اما وقتی که در نگاه می کنم می بینم این مستر میچل که در وزارت فواید عامه مشغول کار در سر خدمت بورو بنده هم نمی شناسم کیست .

چیزی که بنده از خدمت او حس کردم این بود که يك جاده ای را که روسها ساخته و به دولت ایران واگذار کرده بودند .

در قزوین عرضش را کم کرد که هر کس ایاب و ذهاب می نماید دچار زحمت می شود این تخصص مستر میچل است .

يك عده متخصصین امروزه از قفقازی و غیره در این شهر هستند که مطمئناً حاضرند برای خدمت بدولت کار کنند و بنده معتقدم که از همینها بایستی استخدام کرد زیرا ما جاده سوراخ کزدنی نداریم که آب شاهرود را بیآوریم به قزوین و آن شهر را آباد کنیم خط آهنی هم که نمی خواهیم بکشیم .

عملیات فوق العاده دیگری هم که منظور نیست .

فقط براههایی را میخواهیم تعمیر کنیم و این اشخاص هم که از سابق در این مملکت بوده اند و امروزه سر گردانند حاضرند با ما می هشتاد تومان بدولت خدمت کنند چه ضرر دارد که همینرا استخدام کنیم همین میرزا حسن خانی که امروزه از ایشان

صعبت میشود بسیار بسیار مهندس قابلی است و گمان میکنم اگر اختیاراتی که مستشار خارجی میخواهیم بدهیم بایشان بدهیم بهتر از هر مستشاری میتواند راهها را اصلاح کند .

بنده تصور میکنم در مملکتی که پول نیست سالی ده هزار تومان بیک نفر مستخدم خارجی دادن با سم تعمیر راهها هیچ مقتضی نیست بنده عرض میکنم مملکتی که همه روزه داد و فریاد میشود که حقوق معلمین نرسیده .

میلکی که صدوسی و شش هزار تومان اعتبار صحیحی او بیشتر نیست و در واقع مثل آنست که ما میخواهیم مردم را بکشیم مملکتی که شصدهزار تومان بیشتر بودجه معارف آن نیست نباید سالی ده هزار تومان بیک متخصص که لازم ندارد داده شود !

در صورتیکه ما با اندازه احتیاجات خودمان يك اشخاصی داریم که با ما همی صد و بیست تومان خوب کار میکنند .

در اینجهت بنده با این لایحه موافقت ندارم این مستشاری که دولت میخواهد با سالی دوازده هزار تومان استخدام کند موافق نیستم .

رئیس - آقای ضیاء (اجازه)

ضیاء - برای تعقیب و تشریح مطلب باید لوابیح مورد توجه مجلس شورای ملی واقع شود . تا خوب موضوع ردش شود .

در این لایحه دوسه قسمت را باید در نظر گرفت و در روی آنها صحبت کرد .

یکی از آنها اهمیت وزارت فواید عامه است .

در بین سایر وزارتات وزارت خانها و یکی از وزارت خانهاست که هر قدر بیشتر مورد توجه مجلس واقع شود عایداتش بیشتر و بهتر خواهد بود .

بعضی از وزارت خانها بایستی علی - الاتصال از راهی که هست پول و عایدات تهیه کرد و خرج آنها کرد .

تا بتوانند بمملکت خدمت کنند وزارت معارف عایدی ندارد ولی هر قدر ممکن است باید مجلس شورای ملی و دولت پول تهیه کنند و خرج آن کنند تا بتوانند خدمت خود را بمملکت ادامه دهند .

مجلس هم نباید از وزارت معارف چشم داشت عایدی داشته باشد .

وزارت خانهای دیگری هم هستند که زیاد در روی آنها نمیشود صحبت کرد زیرا وقت آقایان ضایع خواهد شد ولی در بین وزارت خانها که هر قدر مورد توجه مجلس بشود که رفع نواقض شده تکمیل شود عایداتش برای مملکتی زیادتر خواهد بود و وزارتخانه است یکی وزارت فواید عامه دیگری وزارت پست و تلگراف است .

آقایان هم بطور اشاره فرمایدند هر دو (وزیر فواید عامه و وزیر پست و تلگراف) اینجا حاضرند در وزارت پست و تلگراف اگر چنانچه توجهی بشود و خطوط تلگرافی در تمام ایالات و ولایات توسعه پیدا کنند استفاده مادی و هم استفاده معنوی برای مملکت خواهد داشت و تجار بهتر میتوانند تجارت خودشانرا توسعه بدهند و بهتر میتوانند وسائل ترویج تجارت خودشانرا فراهم سازند .

مهم تر و مقدم تر از وزارت پست و تلگراف تکمیل شود .

بعقیده اغلب اشخاص که اطلاعات کافی در امور مالی ایران دارند دولت با اقل نصف از معارج مملکت را ممکن است تضمین کند و اگر درست مورد توجه بشود يك عایداتی دارد از قبیل عایدات جنگنها و غیره که خیلی خوب است و ممرهای مختلفی برای عایدات مملکتی خواهد بود .

یکی از چیزهایی که خیلی فایده دارد مسئله تعمیر راههای ایران است این مملکتی که میگویند خیلی عریض و طویل است و از مرکز تا شهر دو پست فرسخ راه است يك راه هائی دارد که باید تعمیر شود و دولت و مجلس بهر وسیله و ترتیبی هست باید در بودجه يك عوایدی برای تعمیر طرف و شوارع در نظر بگیرند و راههای مملکت را درست کنند قابل که انشاء الله ترتیب راه آهن هم مهیا شود ولی این دو فکر در دو قسمت مختلفند و مربوط بهم نیستند .

راه آهن بطوریکه آقای کازرونی هم اشاره کردند جریان در دارد و يك راه های معینی است که باید در آنجا راه آهن کشیده نشود .

ولی تمام شهرهای ترك و کوچك و دهات و قرا و قصبات باید بوسیله راههای شوشه بیکدیگر متصل شوند تا از زمین بتوانند زراعت و نتیجه زحمت خودشانرا از شهری بشهری رسانند و بازارهای مختلفه ایصال دارند تا عایداتشان زیادتر شود و تجار بتوانند مال تجارتیهای خودشان را زودتر ببازار تجارت رسانند و فایده ببرند .

خوب پس حالا باید دید که این راهها چه طور باید تعمیر و اصلاح شود معلوم است .

وزارت فواید عامه بایستی يك متخصص فنی برای اداره کردن راهها و تعمیر طرف و شوارع در نظر بگیرد .

بنده هم تصدیق دارم که در مملکت مهندسی و متخصصینی ولی مملکت بیشتر از این عده که امروزه هستند احتیاج بمتخصص فنی دارد .

مهندسی امروزه در دوسه قسمت می تواند راهها را در نظر بگیرد و نواقض را رفع کند ولی نمی تواند از همه تمام طرف

و شوارع مملکت بر آید و ما بایستی يك عده متخصص فنی مطابق با جریان امروزه استخدام کنیم .

غالب آقایان میفرمایند از آلمان بیآورند ولایحه که دولت پیشنهاد کرده و کمیسیون بودجه و خارجه هم در آن لایحه نظر کرده اند از امریکاست .

بنده تصدیق دارم که باید از تمام دول و ملل موافق مسالمت مملکتی استفاده کرد .

از مملکت روسیه باید استفاده تجارتي و اقتصادی کرد .

از آلمان باید استفاده صنعتی کرد چنانچه بطوری که دولت در نظر گرفته برای مدرسه صنعتی ایران و آلمان از آن دولت يك متخصص خواسته است .

ولی برای اینکه تعمیر راهها محتاج بسامدت خارجی است و با وسیله سرمایه های خارجی باید صورت گیرد تا اینکه کاملاً آباد شود از اینجهت از امریکا خواسته شده است .

زیرا ما باید سرمایه های خارجی را جلب بکنیم و این هم محل شبهه نیست **کازرونی** - شما سرمایه استخدام نمیکنید **ضیاء** - حضرت عالی اجازه داشتید و در موقع مطالب خودتان را فرمودید باز اگر چیزی بنظرتان میرسد ممکن است به مدبر فرمائید .

غالباً توجه دارند باینکه از امریکا باید جلب سرمایه نمود و بدیهی است وقتی که ما میخواهیم سرمایه خارجی را جلب کنیم آن سرمایه داران بیشتر مطمئن خواهند بود با اداره که امریکای ما را بکار دارند و امریکای ما را بکار دارند و امریکای ما را بکار دارند .

و از کسی که بترتیب آنها عادت کرده و از جریان عادت و اوضاع آنها اطلاع داشته باشد بیشتر مطمئن خواهند بود و اعتماد دارد .

چنانچه قبلاً هم یک نفر متخصص از امریکا برای وزارت فواید عامه استخدام شده بود و در سر خدمت بود و رفت و حالا این لایحه تنظیم شده اما اینکه آقای محترم میفرمایند این مبلغ زیاد است باید دانست که این لایحه با سایر لواهی که برای مستخدمین امریکائی تصویب شده فرق ندارد .

و این حقوق هم تقریباً نظیر همان حقوقی است که سابقاً برای آن یک نفر متخصص امریکائی که برای وزارت فواید عامه استخدام شده بود تصویب شده و اشکالی ندارد .

اما راجع باینکه بیاید و بلا تکلیف بوده هر روز منتظر امر و دستور یک نفر باشد این بعقیده بنده چیز غریبی است

یک نفری که با این احتیاج مملکت ما استخدام میکنیم اگر بنا شود بیاید و بلا تکلیف بماند هر روز منتظر دستور یک نفر بشود و نظریات خودش را اعمال نکند و بالاخره مملکت از وجود او استفاده نبرد هیچ خوب نیست

رئیس - آقای سلطانی (اجازه)

سلطانی - عرضی ندارم **رئیس** - پیشنهادی رسیده است قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم راپورت کمیسیون بودجه راجع بیک نفر متخصص برای طرف و شوارع از دستور خارج شود

رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - البته همه آقایان در نظر دارند که لایحه خط آهن باید بمجلس پنجم بیاید .

و از این مجلس بگذرد .

حالا ما رای بدهیم که یک نفر مهندس متخصص باید برای ریاست طرق و شوارع و حال آنکه نمایانیم متخصصینی که برای خط آهن خواهیم آورد از آلمان یا از امریک یا از جای دیگر خواهد بود ؟

این چیز خوبی نخواهد بود از اینجهت بنده عقیده دارم که این راپورت یکچندی هم تأخیر بیفتد تا لایحه خط آهن بیاید بمجلس آنوقت اگر رای دولت و مجلس بر این بود که متخصصین راه آهن هم از امریک استخدام شوند که رای دادند خواهد شد

و الا حالا یک نفری را بعنوان ریاست اداره طرق و شوارع بیآوریم و بعد صلاح همچو باشد که متخصصین راه آهن را از آلمان استخدام کنیم صحیح نیست زیرا ممکن است در آنوقت دولت و مجلس ملاحظه کند که اگر متخصصین راه آهن را از آلمان هم از زمان تمام میشود در اینصورت آنوقت اگر آن رئیس راهم میخواهیم استخدام کنیم برای طرق و شوارع آلمانی باشد بهتر است

زیرا الان ما یک نفر را استخدام میکنیم برای ریاست طرق و شوارع ممکن است فردا نفر پنجم نفر را از آلمان استخدام کنند برای خط آهن

ارتباط کامل بین خط آهن و طرق و شوارع راهم نمیشود منکر شد در اینصورت بهترین است است این مسئله چندی تأخیر بیفتد تا اینکه لایحه راجع بخط آهن بمجلس بیاید که نظریه مجلس و دولت یکمرتبه معلوم شود

بعلاوه در آن لایحه استخدام امریکائیها

گویا يك ماده اش راجع باین است که رئیس مالیه میتواند یک نفر متخصص برای وزارت فواید عامه استخدام کند و آن را بمجلس تصویب کرده ممکن است آن یک نفر راجعاً استخدام کنند برای کار های طرق و شوارع که کارهای آن اداره رابا رجوع کنند تا مسئله خط آهن در مجلس مطرح شود و به بینم از کجا متخصص خواهیم آورد

وزیر فواید عامه اولاً ماده که در لایحه کثرت دوازده نفر مستخدمین امریکائی بوده است مربوط بفلاحت است و مربوط بطرق و شوارع نیست و در آن ماده ذکر شده است یک نفر متخصص برای فلاحت که مشترك خواهد بود بین وزارت مالیه و وزارت فواید عامه و مربوط بطرق و شوارع نیست

در باب راه آهن هم که آقا اشاره بآن فرمودند خیال میکنم لایحه راجع با استخدام متخصصین راجع براه آهن شاید تا هفته آتی به از طرف بنده تقدیم مجلس شورای ملی شود و احتمال قوی هم میرود که آن مستخدمینی هم که برای راه آهن میآوریم بازم از امریک باشد ولی اساساً این دو مطلب هیچ ربطی باهم ندارد زیرا نباید فراموش کرد که این شخصی که برای طرق و شوارع استخدام میشود برای مدت سه سال است و مهندس و متخصص که برای راه آهن خواسته میشوند آنها هر قدر زود هم کار کنند زودتر از سه چهار سال موفق نخواهند شد که نقشه قطعی راه آهن آتی ایران را بنهند

بنابراین این درست همان مدتی که این شخص مشغول کارهای اداری خودش خواهد بود در موقع تجدید کثرت این شخص شاید فرمایش آقای یاسائی مورد پیدا کند یعنی پس از آنکه معلوم شد که راه آهن از چه نقطه به نقطه باید برود و از نقطه نظر اقتصادی و غیره باید از چه ایالت و ولایتی بگذرد باید دارای چه شرایطی باشد و چه ترتیب باید ساخته شود

تمام این مقدمات که درست شد و بعد دولت خواست شروع بکشیدن خط آهن بکند آنوقت البته منطقی خواهد بود که آن کسیکه مباشرت ساختمان راه آهن را دارد مباشرت در ساختمان راه شوشه راهم برای راه آهن یک نفر دو نفر کافی نیست لاقلاً باید چند نفر برای اینکار استخدام کرد زیرا این مسئله بقدری بزرگ است که یک نفر دو نفر قادر نیستند همه کارهای راه آهن را بکنند و اینتر راهم باید عرض کنم که راه آهن هیچ مربوط براه شوشه نیست و هم چنین راه شوشه به چه وجه ارتباطی با راه آهن ندارد و بنده هیچ مخالفت نمیکنم که در اینجا با صدای بلند عرض کنم که راه شوشه

مهمتر از راه آهن است زیرا راه اصلی در هر مملکت راه شوشه است و هیچ راه آهنی بدون راه شوشه نمیتواند وجود داشته باشد

در صورتیکه راه شوشه بخوبی میتواند بدون راه آهن رفع حوائج مملکت را بکند و این مسئله هم پوشیده نیست که مملکت پیش از هر چیزی محتاج براه است

ترقی اقتصادی مملکت محتاج براه است .

زنده شدن تجارت مملکت محتاج براه است .

پیدا کردن عایدات محتاج براه است .

تکثیر صادرات مملکت و بالتبعیجه از این ثروت ملی مربوط و محتاج براه است

ملت و دولت ایران برای بهبودی راهها از هیچ نوع فداکاری نباید خودداری کنند و باید هر نوع خرجی را متحمل شوند و هر نوع تخصصی را باید استخدام کنند زیرا راه مسئله حیاتی مملکت است و ما نوز راه نداریم

آقایان خیال میکنند که وقتی که ما میگوئیم راه شوشه یعنی همین راههایی که بواسطه تابش آفتاب و قتی که خنک شد قابل عبور چهار چرخه است و بعد بقدری دنبالش کرد و خاک است که دیگر کسی کسی رانی بیند

خیر اینطور نیست

ما اینطور راه نمیخواهیم که در موقع بارندگی بکلی مسدود باشد که چهار چرخه تا گیو چرخش برود توی گل و بماند

ما راهی میخواهیم که محکم و صاف باشد و با تغییر فصل تغییر نکند

راههای ما باید از آن باشد که تجارت مملکت را رونق بگذارد

بنده عرض نمیکنم که هنوز در تمام ایران یک نفر متخصص که قادر باشد بایست امور طرق و شوارع را عهده دار شود نیست .

البته اشخاص با اطلاع و صحیح العیال هستند ولی هنوز باید سالها از زیر دست يك متخصصینی کار کنند که خوب عمل میکنند .

یکی از اهالی که چرا باید از امریکا این متخصص را آورد این است که عرض میکنم

اولاً وضعیت طبیعی و ارضی امریکا از حیث آب و هوا کوه و جلگه و دره خیلی شبیه است بایران و کمتر مملکتی است که حقیقتاً بقدر امریکا شبیه بایران باشد و ممالک دیگر اینطور نیست .

مثلاً در آلمان شاید اصل راه سازی آنجا غیر از اصل راه سازی ما باشد .

شاید در مملکت ما مثلاً باید در کوه و دره راه ساخته شود و اینجا در بانه و شن زار باید ساخته شود چون در آنجا آب

شاید بیشتر باشد و راهماری آنجا با مملکت
 ما فرق داشته باشد
 یک جهت دیگر که این متخصص
 باید امریکائی باشد این است که سرمایه
 خودتان کافی نیست که بتوانیم قدم جدی و
 مؤثری در اصلاح مسائل اقتصادی که در رأس
 آن راهست برداریم و باینجه ما باید سعی
 کنیم که سرمایه خارجی را بملکت خودتان
 وارد کنیم و یگانه مملکتی که بیشتر از
 سایرین ما می توانیم از سرمایه او استفاده
 کنیم و سرمایه او وارد مملکت ما بشود از
 هر حیث مملکت امریکاست
 و یکی از علل آن هم همان ثروت سرشاری
 است که در آن مملکت هست که حاضرند
 پول خودشان را در ممالک خارجه بصرف
 برسانند که هم خودشان فایده ببرند و هم
 بالتبقیه اسباب آبادی آن مملکت بشوند و
 از طرف دیگر مسلم است که اصل سرمایه
 داری در تمام ممالک عالم اصل خیلی با
 احتیاطی است و سرمایه داران برای استفاده
 از عوامل و عناصر طبیعی با احتیاجی شدید تا
 اطمینان کامل حاصل نکنند سرمایه خودشان
 را صرف هیچ کار نمیکنند
 طبیعی است وقتی در نظر داشته باشیم
 که می خواهیم در آتیه سرمایه آمریکا را
 بمملکت خودتان جلب کنیم باید ابتدا
 متخصص امریکائی استخدام کنیم برای اینکه
 اطمینان حاصل کنند و این حق را نمی شود از
 هیچ ملتی سلب کرد
 اگر در نظر داشتیم که سرمایه فرانسوی
 را جلب کنیم ناچار بایستی متخصص فرانسوی
 استخدام کنیم
 و همچنین اگر بنا بود سرمایه آلمانی
 را جلب کنیم ناچار بودیم متخصص آلمانی
 استخدام کنیم
 زیرا هر یک از این ملل با اظهارات و
 اقوال متخصصین خودشان بیشتر اطمینان و
 اعتماد دارند و یکی از علل هم این است
 که رشته حیاتی مملکت ما از حیث امور
 مالی در دست مستخدمین آمریکائی
 است
 شما ریاست مالمه مملکت خودتان را
 واگذار کرده اید بیک رئیس کل مالمه که
 امریکائی است
 اگر در رأس یک اداره دیگری یک
 کسی را بگذارید که در سال شصده هفتصد
 هزار تومان بیک میلیون دومليون باید پول
 بگیرد و خرج کند اگر نسبت باین شخص
 از حیث رساندن پول اعتمادی باشد عملاً
 یک مسافدت و کمکی است برای پیشرفت کار
 این را نمی شود منکر شد
 وقتی یک مملکتی می خواهد یک اصل
 و اساسی را برقرار کند باید تمام این ملاحظات
 را بگردد و باید برای هر شنبه فنی از یک
 مملکتی متخصص بیارند تا در نتیجه یک رقابت
 هائی هم تولید شود
 که بالتبقیه اسباب این شود که فوایدی

فایده مملکت شود و بالاخره آن چیزی که
 همیشه از همه چیز بیشتر است آن اطمینان
 است و البته ما هم اطمینان داریم که
 متخصصینی که ما استخدام کرده ایم خیلی
 امین هستند و نسبت بیکدیگر از هر ملت و
 دولتی که باشند اشکالاتی نخواهند کرد
 ولی البته باید تصدیق کرد که از نقطه
 نظر احساسات دوری و نزدیکی که موجود
 است
 این احساسات از بین نبرد و چون
 ما اهمیت میدهم با اصلاح راهها بمقیه بنده
 با دلالتی که عرض کردم باید این لایحه
 زودتر تصویب شود و تصور نمیکنم هیچ قابل
 این قدر مدتها کرده باشد ارتباطی هم براه آهن
 ندارد و خوبست آقایان همبقدر که وقت
 خودشان را صرف مذاکرات فرمودند نقذعات
 کنند و حال آرای بدهند و این مطلب را
 تصویب بفرمایند و زودتر تمام شود
 رئیس- رای میگیریم بییشنهای آقای
 پاسانی آقایانی که قابل توجهش میدانند
 قیام فرمایند
 (هدای برخواستند)
 رئیس - قابل توجه نشد آقای
 شیروانی
 (اجازه)
 شیروانی- گاهی در بعضی افکارها
 مسائلی منعکس میشود که آن فکر را بزودی
 نمی شود اوبین برد یعنی مدعی شود یک
 وقت امریکائی مدعی می شود و این مدعا با هیچ
 منطقی نیست از ذهن بیرون برد
 بنده عرض میکنم مستخدمینی که
 آوردیم خدمت هم کرده اند
 اینها همه صحیح و ولی اینها دلیل نمیشود
 که ما یک چیزی را که لازم نداریم بیآوریم
 و حتماً متوسل باوشویم!!
 جز اینکه بگوئیم مدیست شده ایم و
 دنبال مدرا میگیریم و هیبطور بدون
 اینکه حساب و اعداد را در نظر بگیریم دنبال
 مد میرویم
 در این جا وزیر معترم فواید عامه با
 آن مصلحت مخصوص خودشان شرحی
 تمجید کردند از اینکه مملکت را لازم دارد
 و در مقابل شرحی اظهار کردند که راهها
 خراب است و خاک بلند میشود و دو چرخه
 هجور نمی کند و مملکتی که راه ندارد هیچ
 ندارد
 شوکت و عظمت و اقتدار و همه چیز ما
 مربوط براه است
 اینها را فرمودند و از آنطرف هم
 شرحی راجع بفرای راه فرمودند و بالاخره
 گفتند این که چیز ایجاد کرده است که
 این لایحه بمجلس تقدیم شاه و یکی هم
 اینکه سیل پول از مملکت ینگی دنیا به
 مملکت ما سر از بر می شود و این آباد میشود
 و این هم یک دلیل دیگری بود که فرمودند
 که در نتیجه استخدام یکنفر رئیس برای
 یک اداره از ادوات فواید عامه تمام فقر

عمومی مرتفع می شود و راههای مملکت
 ساخته میشود و مملکت گلستان میشود سیل
 پول طلا هم سر از بر میشود تمام اینها را
 فرمودند در نتیجه استخدام یکنفری که
 بیاید اینجا رئیس بشود و وزیرت امضاء
 کند درست میشود
 این بود نتیجه مذاکرات ایشان
 موافق هم مخصوصاً آقای ضیاء شرحی
 شروع کردند از اهمیت وزارت فواید عامه
 و بست و تلگراف و فرمودند آقایان باید
 برای استفاده مملکت این لایحه را تصویب
 بکنند و وقتی هم که تصویب بکنند وقتی
 هم که تصویب شد تمام کارها درست میشود
 دیگر کاری نداریم
 الحمدلله! این دلالت موافقی بود
 اما دلیل بنده و سایر مخالفان- آقای
 آقا سید یعقوب را هو کردند که ما میدانیم
 مملکت فقیر است و پول ندارد بدهد
 ولی این چه ربطی دارد باین مسئله
 بعقیده بنده این بسفطه بیشتر نزدیک
 بود
 آقای آقا سید یعقوب میگویند یک
 مملکتی که فقیر است و پول ندارد و بدیخت
 است و ملتش تمام بقول آقای آقا میرزا ایدالله
 خان دچار مالاریا شده اند
 تمام تب ناک هستند و وسائل زندگی
 هیچ برایشان فراهم نیست و در این چند ماهه
 اخیر هشت نه میلیون مالیات تحمیل باو
 کرده اند
 و بدوش گذاشته اند و با این جانستیم و
 تصویب کردیم و یک قانونی هم مثل قانون
 اجباری که لازم هم بود بنده هم طرفدار
 او بودم گذارندیم
 برای یک ملای که حاضر نیست و وسائل
 تحمل این جور سنگینیها را ندارد و تمام
 اینها را درست کردم حالا در مقابل اینها
 چه می خواهید بکنید؟
 دخانیات را که از صدی سی آوردید و
 خود حضرتعالی آن شبها آن نطقهای بلیغ
 خودتان صدی هشتاد کردید حلالی خواهید
 یکنفر رئیس بیآورید برای اداره طرق و
 شوارع و از این جور پولها بیاورید که
 برای شما مینویسند امضاء کند ما گفتیم که
 در مقابل این مالیاتهای سنگینی که بر مردم
 تحمیل می شود یک مخارج مهمتری دارید
 این مخارج بکنید
 ما می گوئیم گنه گنه بخرد و بشهریار
 برید و بر مردم بدهید که مردم نمیرند و بعقیده
 بنده اگر این پولی را که با این رئیس طرق
 و شوارع می خواهد بدهد چهار تا ضندوق
 گنه گنه بخرد و بشهریار برید و بر مردم
 بدهید بهتر است و همیشه هم زیاد تر
 است
 یکی از آقایان گویا آقای شریعت زاده
 بودند یک فرمایشی فرمودند که بنده ناچارم
 این را شدیداً انتقاد کنم و آن فرمایش این
 بود که ایرانی هر قدر لایق باشند نمی تواند
 این متخصص است دیگر؟؟ اما در

اثبات لیاقت کند بنده کاملاً این عقیده
 (خیلی قدر می خواهم) مخالف هستم بر این
 معنی ندارم
 که ایرانی نتواند اثبات لیاقت کند
 بنده عقیده ام این است که همین
 حرفهای ما جلوی اثبات لیاقت ایرانیها را
 گرفته است
 اگر ایرانی را نشوینش کنید خیلی غریب
 میتواند اثبات لیاقت کند
 چنانچه ما از عمل هم آمده ایم حالا
 بنده اسم رضا خان پهلوی را نمیزورم ولی
 خود آقای تیمورتاش را مثال میزنم آیا
 ایشان در بیج شش سال قبل اثبات لیاقتی که
 امروز میکنند میتوانستند اینطور ایشان
 لیاقت کنند؟
 ایشان مکرر وزیر نشده اند
 نمی توانستند اثبات لیاقت کنند البته اگر
 آن وسایلی که لازم است برای اثبات لیاقت
 برای بعضی از ایرانیها جمع شود
 البته بخوبی میتوانند اثبات لیاقت
 کنند
 آنوقت در تحت تأثیر این حرف که
 ایرانی جور نمیتواند اثبات لیاقت کند ما
 میرویم و از امریکا برای خودمان رئیس
 میآوریم؟؟ بعقیده بنده شما اگر اختیاراتی
 را که میخواهید بامریکائی بدهید بهمان
 میرزا حسنخان شقاقی که در اطراف او ندردی
 مذاکره شد
 بدهید خیلی بهتر کار میکنند و بهتر
 اثبات لیاقت میکنند
 یازد کترین پرسوهرای امریکا
 آقای ضیاء فرمودند یکی از مسائلی
 که ایجاد میکند ما از امریکا متخصص
 برای راه بیآوریم این است که متخصص راه
 سازی در امریکا است
 آقای ضیاء گویا اینطور فرمودند و
 یابنده اینطور بگویم خورد بنده نهیم
 چه اطلاع مستقیمی از طرف امریکایی
 ایشان رسیده که مخصوصاً متخصصین راه
 سازی در امریکا ترتیب میشوند و دولتهای
 هم این بود که در مملکت آلمان متخصصین
 صنایع ترتیب میشوند و متخصصین حقوق
 در جای دیگر بالاخره در امریکا متخصص
 راه
 بنده که چنین چیزی را نشنیده ام جز
 آنکه مخصوصاً در چندین قبل در یک مجله
 امریکائی دیدم که در آنجا مقاله داشت
 (ممکن است بنده آنرا ترجمه کرده و
 منتشر کنم) نوشته بود تمام متخصص راه
 برای جلوگیری از خطر کردو غبار شستند
 و در این باب مشورتهای زیاد کردند و
 چندین جلسه تشکیل و کنفرانسها دادند و
 بالاخره نتیجه این شد که با اکثریت رای
 دادند که آب بیاشند (خنده نمایندگان)
 این را ممکن است بنده بنظر حضرت
 عالی هم برسانم
 این متخصص است دیگر؟؟ اما در

بن حال بنده معتقدم که یکی از چیزهایی
 که جلوگیری میکنند از ذکر دو خاک همان
 آب پاشیدن است و بعد هم عقیده نان این
 شد که قیوریزند بهتر است ولی بواسطه
 خرج زیادش متصرف شوند
 حالا از آنهم صرف نظر میکنم
 بنده عملاً در تهران مخالف عقیده
 ایشان را دیدم بنده باختلاف شنیدم (حالا
 درست شیفر و اعدادش را نمیدانم ولی
 شنیدم) که در حدود دویست هزار تومان
 خرج میدان توپخانه شده است و بالاخره
 باران آمد ما دیدیم این تخصص چطور
 است!! باز در کل های سابق خودمان آب
 فروریخت ولی دویست هزار تومان خرج
 کردند و سائلی انخاذ کردند و البته آن
 توپول و خاک توپخانه را هم فراموش
 فرموده اند (و بالاخره نتیجه این شد که
 دیگر آب هائو و نیرفت و تاسیته آدم میرفت
 نوبی گل و آب این نتیجه تخصص بود)
 بنده عقیده ام این است که ما حالا
 کارهای واجب تر خیلی داریم از اینکه
 یک رئیس برای اداره طرق و شوارع بیآوریم
 و اگر هم وزارت عامه حتماً جدید دارند که
 یکنفر رئیس برای اداره طرق و شوارع
 لازم دارند همانطور که آقای کازرونی اظهار
 داشتند
 این باید نظر اقتصادی را مراعات
 کنند و بهینید یکنفر متخصص فنی که
 کارش هم یکنفردی متناسب با وضعیت
 مملکت باشد از کدام مملکت میتوانیم
 جلب کنیم؟
 بنده اطلاع دارم که یکن از ایرانیها
 در آلمان بتوسط یکی از دوستان بنده که در
 آنجا است مذاکره کرده برای متخصص نقط
 زبند نظر هست
 که در آنوقتی که لایحه دوازده
 نفر امریکائی مطرح بود بنده پیشنهاد کردم
 یکنفر از آنها متخصص نقط باشد و در اینجا
 گفته شد شصت هزار دلار در سال خرج
 دارد ولی در آنجا این شخص مذاکره کرده
 است و در ماه با هفتاد لیره که در حدود
 دویست و پنجاه تومان با سیصد تومان میشود
 متخصص نقطی که دولت و مراکز رسمی
 دولت آلمان هم تخصص و کار کردن
 او را در مادن و عملیات نقطی تصدیق میکنند
 حاضر است
 بیاید و باین حقوق در ایران کار کند
 و البته خودشان تصدیق دارند که در بین
 متخصصین گران تر از همه متخصص نقط
 است و این چیزی است که خود د کتر میلیسیو
 بن گفت
 متخصص راه علاوه بر اینکه ما در
 مملکتان چند نفری داریم ارزان تر از سایر
 متخصصین است آنوقت ما مجبور بشویم
 نظر تان را ببندیم بیک مملکتی که آنطرف
 دنیا است
 بهینم ارزان ترین متخصصی که میتواند

بباید این جا و با ما می دوازده هزار تومان او
 را کثرت کنیم
 چیز غریبی است!!
 بنده قول میدهم که بوسیله یک تلگراف
 از دکتر میلیسیو سؤال کنید که یکنفر
 متخصصی را که وزارت فواید عامه آمریکا
 تخصص او را در راه و همچنین مهندسی او
 را تصدیق بکنند با ما می چندمی آید؟
 اگر با ما می هزار تومان رضی شده بنده
 به این لایحه رای می دهم و آن متخصصی
 را که وزارت فواید عامه تخصص او را
 تصدیق بکنند با این حقوق نمی آید
 این جا و در آنجا بیشتر با او کار دارند
 ما باید در اینجا همه اطراف را ملاحظه کنیم
 و از هر کجا که ارزانتر است از آنجا جلب کنیم
 بنده نمیگویم از آلمان
 از هر نقطه که برای ما نافع است از آنجا
 جلب کنیم
 در صورتیکه بنده اساساً به این عجله
 لازم نمیدانم
 متخصص راه بیآوریم آنهم بفرمایش
 آقای آقا میرشهاب برای ریاست اداره ما
 خیلی کارهای مهمتر داریم و به این نظر که
 اصلاً یکنفر متخصص امریکائی باید در
 وزارت فواید عامه داشته باشیم
 بنده مخالفم و البته همانطوری که
 آقای ضیاء فرمودند باید در وزارت فواید
 عامه یک نظر هائی کرد و وزارت فواید
 عامه هم مطالعات عمیقی بنماید و بهینید
 بفرای وزارت فواید عامه چند نفر متخصص
 لازم دارد؟
 یک مسیون لازم دارد برای اصلاحات
 وزارت فواید عامه این متخصصین را در نظر
 بگیرند و یک لایحه بیآورند بمجلس و در اینجا
 در اطرافش بحث میکنم و از هر مملکتی
 هم که بصره نزدیکتر است ما رای
 می دهم
 ولی همینطور بصره اینکه چون در
 سایر وزارتخانهها مستخدم امریکائی هست
 در اینجا هم باید باشد
 این فلسفه صحیح نیست و بنده هم لازم
 نیست در اینجا توضیح بدهم و این فلسفه را
 هم در خارج به بنده فرمودند ولی امتناع
 کنند نیست و در نتیجه با آن حسابی که شد
 چهل هزار تومان برای مملکت ما تمام
 می شود و ما میتوانیم به این چهل هزار
 تومان ماهی ده هزار تومان آن را به مدرسه
 ذارالفنون اضافه بدهیم یک کلاس مهندسی
 در آنجا باز کنیم و یکنفر مهندس هم از آلمان
 یا فرانسه بیآوریم
 یکنفر از نمایندگان - با ده هزار
 تومان!
 شیروانی - اجازه بدهید لازم نیست
 خیلی به آید فیکس حضرتعالی اصطکاک
 کند بنده حساب کردم و یادداشت
 کرده ام سال گذشته تا دو سه تا مالیات
 وضع کردیم مالیات دخانیات قند و جای

نظام اجباری
 سجل احوال
 توحید اوزان مقادیر اینها همه پول
 است
 با قانون سجل احوال باید سالی دویست
 هزار تومان پول از مردم گرفت و همچنین
 اوزان و مقادیر
 اینها تمامش لازم است و بنده هم
 یکی از طرفدار های جدی این قانونها
 بوده ام ولی باید فکر کنید که یک جامعه
 هم داشتن تحمل این بارها را داشته باشد
 زیرا پس فردا وقتی که این متخصصین بشت
 سر هم تصویب شد
 آنوقت آخر سال می بینیم یک کرور از
 ماله گرفته ایم و یکجا برده ایم؟
 به متخصصین
 باید مالیات وضع کنیم و نتیجه را وقتی
 ملاحظه بفرمائید می بیند که تا متخصصین را
 که حقوقشان را تصویب کرده ایم در آخر
 حال کسر میآوریم و آنوقت آخر سال باید یک
 کروم مالیات وضع کنیم
 اضافه کنیم بر این مالیاتهای که امروزه
 هست
 آقای سردار نصرت میفرمودند در
 بلوچستان مرد که لغت است بیروید باو
 میگویند بیا مالیات سری بده!!
 در بیابان مرد که هر یان است
 از او مالیات سری میخواهند؟؟ ملاحظه
 بفرمائید
 در یک جای گرم و کثیف مالیات
 سرانه می خواهند که امر و در حبشه هم معمول
 نیست!
 مثلاً امر و در صحت از راه میشود در
 صورتیکه بعقیده بنده نقض فرض را ما اجرا
 کرده ایم
 برای اینکه لایحه راه بندر جز جزء
 دستور بود صاحب امتیاز هم خودش میخواست
 متخصص بی آورد
 مهندس بی آورد و راه را درست
 کند
 ما آن لایحه را با کلیه این لایحه عقب
 زدیم و اینرا آوردیم که بقدرت بگذرانیم
 و این نقص غرضت برای اینکه اگر آن
 لایحه را میگذرانیدیم از فردا شروع
 میکرد بکار و عملاً یک وجب راه پیدا
 میکردیم نه اینکه یک اداره و یک چیز اضافه
 میکردیم
 اینجا بعضی از آقایان فرمودند ما
 می خواهیم راه آهن تأسیس کنیم و بیاید
 مقدمه برای راههای شوسه متخصص بیآوریم
 و بالاخره همانطور که عرض کردم تمام
 ابواب سعادت را از گذشتن این لایحه بروی
 مملکت ما باز میگردند و بعقیده بنده گویا
 لایحه را ملاحظه فرموده اند زیرا ما رئیس
 می خواهیم بیآوریم و اسمش را متخصص
 گذارده ایم
 بجای یک نفر مهندس ایرانی که باو

ماهی هشتاد تومان می دادیم می خواهیم یک
 نفر امریکائی بیآوریم که با ما ماهی هزار
 تومان بدهیم و همانطور که فرمودند یک
 دارالتلرجه هم بپولیش باز کنیم که
 مترجم شرح بدهد مثلاً کنکار کجاست!
 پستش چطور است و بالاخره این
 مترجم یک روز بایستی وقتش صرف این
 کلمه کنکار بشود و آنوقت چهل پنجاه
 تومان حقوق داده اند تا معلوم شده است
 کنکار کجاست و بالاخره آن رئیس مینوت
 را امضاء کرده!!
 والا هر وقت خواستند متخصص
 بیآورند که برود توی آفتاب و راه بسازند
 تا هم بیآورند بنده رای میدهم و اینکه
 نوشته اید متخصص راه است فرضاً کلمه
 رئیس راه بردارند باز اقتناع کننده
 نیست
 فعلاً چندین یاد داشت بنده نوشته
 شده و اساسی اغلب از متخصصین ایرانی را
 نوشته اند ولی بنده برای اینکه بدیخت نشوند
 (چون وکیل از آنها حمایت کرده) اسم آنها
 را نمیبرم ولی روی هم رفته در این ده دوازده
 نفر متخصص ایرانی داریم و علاوه راهی را
 که روسها باین مملکت دادند با متخصص
 دادند و بنده هم رئیس راه آهن جلفا نظرم
 نیست
 وزیر فواید عامه- ترستسکی
 شیروانی- بلی، ترستسکی اوبیک کسی
 است که این راه را ساخته و خودش مباشرت
 ساختن راه جلفا را داشته و بنده نظرم هست
 در دوره چهارم که کنترالتش را تجدید کردند
 گویا در حدود ماهی سیصد تومان بود و
 شاید کنترالتش هم تمام شود و بگویند برود
 از قبیل او خیلست بنده اطلاع دارم که
 وزارت جنگ یک نفر را استخدام کرده و
 فرستاده خرم آباد و آنجا بیک حقوق جزئی
 مشغول کار است و از این قبیل درین مملکت
 زیاد هستند و باید وزارت فواید عامه بفرستد
 متخصص بی آورد
 و اینها را حاضر کند و هر کدام متخصص
 هستند و تخصص فنی او را تصدیق کرد
 آنوقت با شرایطی آنها را استخدام کرد و
 بنده هم کاملاً موافقم ده تالیست تا از این قبیل
 اشخاص را استخدام کنند و بروند در سایرین
 نقطه نظر که مثلاً می خواهیم ریاست را در اینجا
 دخالت بدهیم و بیک مناسباتی امریکائی
 بیآوریم بنده مخالفم
 وزیر فواید عامه- بنده می خواهم جواب
 تمام فرمایشات آقای شیروانی را بدهم زیرا
 بنده هم مدت مدیدی وقت مجلس را (چند تا نه سکوت)
 یکنفر از نمایندگان- اشغال
 وزیر فواید عامه- بلی
 اشغال خواهد کرد
 خیلی متشکرم از اینکه آقای شیروانی
 تذکری دادند و برای رفع نگرانی ایشان
 عرض میکنم که اولاً بودجه اساله وزارت

فوائد عامه همان هشتصد و هزار تومانست که پارسال بود و وضع هشتاد فقره مالیات هم که بنده در نظر ندارم و ایشان در نظر دارند هیچ ارتباطی با این لایحه ندارد و حقوق این شخص هم بالاخره از همان هشتصد هزار تومانست و بالنتیجه هم اگر تصویب نفرمایند نه جز عصرفه جوئی های عمومی می رود و نه خرج معارف می شود و نه خرج مالاریا.

و هیچ مربوط با ایجاد تحمیلات و مخارج یک گروهی هم نیست این یک نفریست که برای طرق و شوارع استخدام می شود بعد هم در ضمن اگر کله کنگاور را ندانند که جاست این دلیل بر عدم لیاقت او نیست زیرا ممکنست یک نفر ایرانی هم باشد که نداند کنگاور کجاست؟

ولی برای رفع این نگرانی عرض می کنم که این شخص پشت میز نشین نیست و بنده مخصوصاً این کلمه رئیس را پس و حذف می کنم برای اینکه ما مهندس می خواهیم که تمام راههای ایران در تحت نظارت خودش داشته باشد و حتماً در بیابانها هم برود.

در گروهها هم برود بهشت و کوهستان هم برود و بالاخره این شخص مهندس است و باید تمام ادارات راه ایرانی را از نقطه نظر فنی در تحت نظر بگیرد منتهی اسم این شخص رئیس اداره طرق و شوارع است.

حالا اگر از این کلمه رئیس نگرانی دارید این را برمی داریم و بنده هم موافقت می کنم و با نهایت میل قبول می کنم زیرا قصد استخدام یک نفر پشت میز نشین نیست قصد استخدام یک نفر متخصص است که برود راهها را ببیند و درست کند اگر نگرانی آقا این است این پیشنهاد را فرمایند بنده قبول می کنم.

دیگر اینکه در بیانات بنده فرمودند که بنده گفتم ام که اگر این لایحه تصویب شود فردا سیل پول در ایران جاری می شود البته اگر در عرض بنده دقت می فرمودند بنده چنین چیزی نگفتم می گفتم که یکی از اولین وسایله ترقی اقتصادی در مملکت ایران ساختن راهها است و این عقیده را باز هم و باز هم ممکن است تکرار کنم و کرده ام و خواهم کرد.

بنا بر این من عقیده ام این است مادام که در ایران راهها بطور رضایت بخشی نباشد (و هر فرسخ راه لااقل بیست و هشت هزار تومان خرج دارد) تا این راهها ساخته نشود و باین ترتیبی که فله است باقی باشد ترقی در این مملکت پیدا نخواهد شد.

... که در مورد خرواری سه تومان است و بواسطه نبودن حمل و نقل در مملکت گذشته شان پوسیده و خرواری سه تومان هم

خریدار ندارد ولی در یک گوشه دیگر مملکت مردم محتاج بنان هستند پس باید گفت که مادر مرحله اول باید موجبات و وسائل نقلیه را فراهم بکنیم بنده عرض می کنم همانطور که عرض کرده ام و وقتی راهها شروع شد بساخته شدن و وقتی که در خارج دیدند ما این قدم را داریم برمی داریم بنده بجز آن قسم می خورم و می توانم عرض کنم.

که همان سیل طلا و نقره که فرمودید در این مملکت جاری می شود مملکت ما ما الحمدلله دارد همه جایش دارای امنیت کامل میشود. مملکت ما هنوز بکراست در دنیادر بعضی ممالک پول زیاد است و بواسطه کثرت پول در مملکت خودشان محل استعمال آن را ندارند و هر سرمایه داری هم بدیهی است مایل است به نفع و طبعی است که در این مملکت خواهد آمد و البته نتیجه این می شود که هم او نفع برده و هم مملکت ما آباد شد.

پس این چه ضرری دارد؟ بمقیده بنده جز منفعت ضرر دیگری ندارد. من نگفتم که تصویب یک نفر مهندس راه سازی مستلزم جریان سیل پول است.

ولی این یکی از قدمهائی است که ممکن است ما را باین مقصود برساند اما از نقطه نظر من شدن آمریکا فرمودند این چیزی نیست که حالا شروع شده باشد در دوره دوم که بنده افتخار عضویت مجلس را داشتم دفعه اولی بود که از آمریکا استخدام میشد همین جدیدی که حالا دارم آنوقت هم داشتم و در همان موقع هم یکی از مدافعی خبلی جدیدی جلب مستخدمین آمریکائی بودم بنابراین مد آمریکائی برای بنده عوض شده است.

بنده از همان وقت تشعیص داده بودم مصالح و منافع مملکت خودم را که باید از یک مملکتی مثل مملکت آمریکا که هیچ نظریات خاصی ندارند.

و از طرف دیگر منافع مشترک زیاد هم ممکن است پیدا کند متخصص بیاوریم الان هم همین عقیده را دارم و امید وارم اکثریت نمایندگان محترم هم این لایحه را تصویب فرمایند.

زیرا باز هم باید حقیقه قبول و تصدیق فرمایند که با این ترتیب طرق و شوارع ما بکلی از بین خواهد رفت و البته باز یاد کردن آن ده دوازده نفر متخصص ایرانی هم احتیاجات مملکت ما تأمین نمیشود و اگر حقیقت را بخواهید این چند نفر برای یک ولایت اصفهان هم کافی نیست تا چه رسد بیک مملکت باین عریض و طول و بهمان دلائلی که عرض کردم باید متخصصین آمریکائی آورد پشت میز نشین هم نیست و سالی چهل هزار تومان هم مخارج ندارد و سالی ده هزار تومان است و بالاخره بهمان عللی که همین

مجلس شورای ملی و همین نمایندگان محترم تصویب فرمودند که یک عده دوازده نفری از آمریکا برای مالیه استخدام شوند وزارت فوائد عامه هم حو دارد که تقاضا کند یک نفر متخصص از آمریکا برای راهها استخدام شود.

و اینکه فرمودند هشت نه میلیون مالیات وضع شده است فقط یک مالیات قند بود که وضع شد و هیچکس هم حق ندارد یک شاهی از آن مالیات را غیر از مصارف خط آهن بمصرف دیگر برساند و در حقیقت مثل این است که این مالیات وضع نشده است.

بلی یک مالیات دخانیات بود که سالی پانصد و ششصد هزار تومان عایدی آن است ولی تصدیق میفرمائید که یک مملکتی که روجه ترقی است احتیاجات و مخارجش سال بسال روتزاید است که اگر عایدات تازه ایجاد نشود نمیشود امور مملکت را اداره کرد بعلاوه شما دو میلیون کسر بودجه داشتند اینکه امیال در بودجه ها یک نظریاتی شده است بر بودجه صحیح یک قدری اضافه شده است.

بودجه معارف یک قدری زیاد شده است.

تمام وزارتخانه های قدری بودجه شان زیاد شده است و اینها البته از منابع عایدات جدید بوده است و اگر این عوائد را تصویب نمی فرمودید آخر سال دو میلیارد کسر بودجه داشتید و من امید وارم که مجلس شورای ملی با یک منابع عایدات جدیدی که منحصر براه سازی باشد کشف کند.

زیرا وقتی ما نظرمان را از طهران قدری دورتر کنیم می بینیم که مملکت چقدر محتاج براه است.

شریعت زاده - بنده توضیحی دارم.

رئیس - راجع بماده صد و نه؟ شریعت زاده - بلی.

رئیس - بفرمائید شریعت زاده - آقای شیروانی در ضمن بیاناتشان نسبتی بیننده دادند که بنده ضمن توضیحات خودم لیاقت ایرانی را نفی کرده ام.

بنده برای حفظ عقاید خودم ناچار هستم که با کمال تأسف اظهارات ایشان را تکذیب کنم.

زیرا بنده توضیحیم حاکی از این بود که برای اثبات لیاقت ایرانی و برای موقفیت متخصصین ایرانی ما باید بآنها کمک کرد و یکی از آن کمکها جلب مستخدمین خارجی است و دلیلش هم همان تقسیمات مجلس است راجع بجلب آنها بنا بر این عرض میکنم در عین اینکه ایشان شخص محترمی هستند در همان حال غالباً اشتباه می کنند و اشتباهات ایشان هم هیچوقت منشأ اثری نخواهد بود.

جمعی از نمایندگان - تنفس بکنند نمایندگان - خوبست رأی بکفایت مذاکرات گرفته شود بعد تنفس داده شود.

رئیس - رأی میگیرم - آقایانیکه تعطیل موقتی جلسه را تصویب می کنند قیام فرمایند.

(اغلب برخاستند) رئیس - تصویب شد (در این موقع یک ساعت قبل از ظهر) جلسه برای تنفیس تعطیل و دیگر تشکیل نکردید)

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا منشی م - شهادت د دکتر احتشام طباطبائی جلسه یکصد و هشتاد و چهارم صورت مشروح مجلس یکشنبه سی و یکم خرداد سنه ۱۳۰۴

مجلس سه ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای حسین خان پیرنیا تشکیل گردید.

صورت مجلس سه شنبه بیست و ششم خرداد را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند.

رئیس - آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی قبل از د - تور عرض دارم. رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - قبل از دستور عرض دارم. رئیس آقای میرزا یدالله خان.

آقای میرزا یدالله خان - قبل از دستور عرض دارم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب. بنده آن روز هم عرض کردم شهادت بنده گمان میکنم کفایت کند.

آقای مساوات یک هفته و نیم است ناخوش است و مریض را گمان میکنم شهادت دادن کفایت کند و محتاج بر رأی کمیسیون باشد. دوسه مرتبه هم در این جا عرض کردم مریض هستند و همه هم میدانند.

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی - قبل از دستور عرض دارم. رئیس - صورت مجلس مخالفی دارد یا نه؟

(بعضی گفتند خیر) رئیس - آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی - در موقع تصویب بودجه مملکتی سال گذشته چنانچه خاطر محترم آقایان متوجه است راجع بصحیه و ولایات دو نقره پیش نهاد در مجلس شد که مبادل پنجاه هزار تومان از آن مبلغ صد و سی و شش